

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA OBČIANSKEHO A OBCHODNÉHO PRÁVA

25 VYROČIE
OBNOVE NEJ PRÁVNICKEJ FAKULTY

Oponentský posudok k žiadosti o vymenovanie za profesora

Uchádzačka: **doc. JUDr. PhDr. Adriána Švecová, PhD.**

Pracovisko: **Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave**

Odbor habilitačného konania a inauguračného konania: **teória a dejiny štátu a práva**

Oponentka: **prof. JUDr. Monika Jurčová, PhD.**

Pracovisko: **Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave**

Na základe uznesenie Vedeckej rady Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave pod č. 4/2023 zo dňa 19.4.2023, ktorým som bola menovaná oponentkou v inauguračnom konaní uchádzačky doc. JUDr. PhDr. Adriána Švecová, PhD. v odbore habilitačného konania a inauguračného konania teória a dejiny štátu a práva podávam nasledovný posudok.

Podľa § 76 ods. 7 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení sa pre schválenie návrhu na udelenie vedecko-pedagogického „profesor“ vyžaduje okrem podmienky vedecko-pedagogického titulu „docent“ aj preukázanie skutočností, že uchádzač

- vedecky a pedagogicky pôsobí v príslušnom odbore inauguračného konania na vysokej škole,
- ovplyvnil vývin príslušného odboru inauguračného konania vytvorením vedeckej školy alebo umeleckej školy alebo originálnej všeobecne uznávanej skupiny, ktorá nadväzuje na jeho publikované vedecké práce, objavy, vynálezy alebo umeleckú tvorbu,
- je v príslušnom odbore inauguračného konania uznávanou vedeckou alebo umeleckou osobnosťou, jeho vedecké práce alebo umelecké diela alebo umelecké výkony dosiahli aj medzinárodné uznanie.

K spracovaniu tohoto posudku mi bol predložený inauguračný spis uchádzačky, ktorý obsahuje náležitosti stanovené príslušnými predpismi a slúži na preukázanie jednotlivých predpokladov pre udelenie profesúry. Okrem spisu budem samozrejme vychádzať aj z osobnej skúsenosti a poznania, uchádzačka je mojou kolegyňou z domovskej fakulty vyše dvadsať rokov, keďže na Katedre dejín práva pôsobí od 1. marca 2001 (ja na Katedre občianskeho a obchodného práva od roku 2003). Uchádzačka vyučuje vo všetkých stupňoch právnického štúdia realizovaného na našej fakulte a z podaného prehľadu v inauguračnom spise je zrejmé, že za dobu svojho pôsobenia významne ovplyvnila výučbu dejín štátu a práva, keďže podstatne participovala na tvorbe väčšiny učebných pomôcok pre predmety týkajúce sa dejín, predmet vyučuje, konzultuje, skúša a školí záverečné práce. Je aktívnou školiteľkou v doktorandskom štúdiu v požadovanom rozsahu.

✉ korešpondenčná adresa

PRÁVNICKÁ FAKULTA TU
Hornopotočná 23
918 43 TRNAVA - SK

☎ telefón

+ 421 33 5939 601
+ 421 905 587784

internet

<http://iuridica.truni.sk/>
e-mail dekan.prf@truni.sk
prf@truni.sk

IČO 31825249

IČ DPH SK 2021177202

VÍTAZ
2016

Uchádzačka pôsobí v odbore teória a dejiny štátu a práva a po dlhé roky preukazuje, že jej komplexné vzdelanie pre tento odbor je veľkou výhodou, ktorú dokázala zúročiť. Okrem právnického vzdelania je totiž uchádzačka aj absolventkou magisterského štúdia v odbore história.

Uchádzačka je pre mňa v mnohom zosobnením tvrdenia, ktoré podľa internetových zdrojov v plnom znení uvádza Cicero (*O rečníkovi*): *Historia vero testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuntia vetustatis, qua voce alia nisi oratoris immortalitati commendatur?* (História je svedkom čias, svetlom pravdy, životom pokračujúcim v pamäti potomstva, učiteľkou života i hlásateľkou starodávnosti, ako inak môže byť zvečnená, ak nie hlasom nesmrteľného rečníka?). Jej svedomitá práca v archívoch a skúmanie historických prameňov spolu s originálnym a precíznym spôsobom spracovania a zhodnotenia poznaného z hľadiska právnej vedy, disseminácia výsledkov formou publikácií, prednášok, školiťskej a aj pedagogickej činnosti to v mnohom dosvedčuje.

Dedičské právo, manželské právo, statusové otázky, komplexné spracovanie postavenia ženy a dieťaťa sú niektoré z tém a oblastí, na ktoré sa uchádzačka koncentruje. Jej vedecká práca sa pretavila do monografií a vedeckých článkov, ale aj prác a prednášok popularizačnej povahy.

Uchádzačka dokáže jednu tému skúmať v historickom prehľade z viacerých uhlov a viacerými metódami, ktorými v konečnom výsledku dospeje k veľmi precíznej analýze problematiky, neustrnie na poznanom a priebežne rozširuje pole skúmania. Ako príklad by som uviedla jej práce týkajúce sa dejín dedičského práva. Od monografie *Formálno-právna stránka zriadenia úkonov posledného poriadku na Slovensku do roku 1950* vydané v roku 2010, ktorá položila základy jej vedeckého poznania a poskytla overenia základných hypotéz pokračovala v intenzívnej práci v archívoch, ktorých výsledkom bola dvojdielna monografia *Trnavské meštianske závetu v roku 2014*, ktorá umožnila ponor do aplikačnej praxe závetného dedenia v histórii. Záujem o dedenie v normotvorbe minulých období preukazujú jej monografie z roku 2021 venované *Dedeniu zo zákona a závetu podľa I. návrhu uhorského občianskeho zákonníka z roku 1900: (edícia vybraných častí dôvodovej správy)*, resp. monografické spracovanie *dedičského práva podľa I. návrhu uhorského Všeobecného občianskeho zákonníka z roku 1900: (vo vybraných právnohistorických a lingvistických súvislostiach)* tiež z roku 2021.

Skutočnosť, že uchádzačka je v príslušnom odbore inauguračného konania uznávanou vedeckou osobnosťou, preukazuje okrem jej vedeckých prác aj skutočnosť, že pre oblasť dedičského práva sa stala členkou expertného poradného kruhu pri pracovnej skupine pre rekodifikáciu dedičského práva, vytvorenej na Ministerstve spravodlivosti SR pre rekodifikáciu súkromného práva

Za publikáciu *Trnavské meštianske závetu (1700-1871). I.-II. zväzok*. Bratislava: TYPI TU – VEDA SAV Bratislava, 2014 bola uchádzačke udelená aj Cena Slovenskej historickej spoločnosti za rok 2015 v kategórii *Edícia prameňov*.

Tým sa nevyčerpáva jej pozitívne pôsobenie v skúmanej oblasti, pretože ňou vedený výskum sa realizoval aj v rámci grantových projektov, v ktorých pôsobila nielen ako riešiteľka ale aj ako vedúca riešiteľského kolektívu. Takto vhodne ovplyvnila kolektív riešiteľov, prispela k výchove mladších vedeckých pracovníkov, vďaka zloženiu kolektívu naprieč viacerými právnymi odvetviami napomohla k interdisciplinárnemu skúmaniu problematiky a vývoju právnej vedy a právnej úpravy *de lege ferenda*. Osobne sa mi javí, že uchádzačka silne inklinuje k skúmaniu dejín súkromného práva a tým poskytuje aj stimuly pre štúdium jednotlivých inštitútov občianskeho a obchodného práva v historickom priereze. Na druhej strane, ak to považuje za potrebné, neváha sa zaoberať skúmanou otázkou komplexne aj so zreteľom na verejnoprávne odvetvia, prípadne sa na verejné právo aj silnejšie presmerovať (napr. postavenie dieťaťa -

verejná sociálna starostlivosť). „Doma“ však pravdepodobne skôr zostáva v súkromnoprávných dejinách a z toho pohľadu existuje medzi našimi špecializáciami aj úzka väzba.

Právna história Slovenska sa neobmedzuje na územie súčasnej Slovenskej republiky a tento presah sa premieta do medzinárodného pôsobenia uchádzačky. Logicky si vyberá tie krajiny, s ktorými nás spájajú spoločné historické korene (Česko, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko) a vďaka častým študijným a prednáškovým pobytom v týchto krajinách a publikačnej činnosti v tejto oblasti získala aj medzinárodné uznanie.

Citačný ohlas uchádzačky doma aj v zahraničí nepochybne svedčí o miere uznania uchádzačky.

Získanie profesúry nie je otázkou roka či dvoch, vytvorenie vedeckej školy predpokladá systematickú prácu, jej zameranie a organizáciu, nielen vedomostný substrát a jeho rozširovanie, ale aj spôsobilosť organizácie vedeckej činnosti, vytýčenie hypotéz, riadenie riešiteľského kolektívu, organizovanie konferencie či sympózia, zostavenie súborného diela, vedecké pôsobenie by nemalo byť len samo pre seba, ale aj pre druhých. Patrí sem aj rozširovanie vedeckej spolupráce, medzinárodnej spolupráce, výchova vedeckých spolupracovníkov. Uchádzačka preukázala, že jej práca sa neobmedzuje len na samostatné originálne spracovanie témy a dissemináciu výsledkov, ale pôsobí aj navonok a vie spolupracovať. To považujem za hodné zmienky a ocenenia.

Záver:

Inauguračný spis len potvrdzuje a dokumentuje môj záver, ku ktorému som smerovala aj vďaka osobnému poznaniu uchádzačky, jej publikačnej a inej vedeckej činnosti. Považujem ju za vyzretú, komplexnú vedeckú osobnosť, ktorá po všetkých stránkach spĺňa predpoklady pre vymenovanie profesorkou v odbore teória a dejiny štátu a práva.

Jej skutočný a trvalý záujem o vedný odbor považujem za cennú devízu, ktorou môže v budúcnosti výrazne prispieť nielen k rozvoju odboru teórie a dejín štátu a práva, ale ku komplexnému rozvoju právnej vedy a právnického vzdelávania.

Odporúčam vymenovanie doc. JUDr. PhDr. Adriány Švecovej, PhD. za profesorku v odbore teória a dejiny štátu a práva.

V Trnave 21. 7. 2023

prof. JUDr. Monika Jurčová, PhD., v. r.

POSUDOK OPONENTA V KONANÍ NA VYMENOVANIE PROFESORKOU

Inaugurantka:	Doc. JUDr. PhDr. Adriana Švecová, PhD.
Odbor habilitačného konania a inauguračného konania:	Teória a dejiny štátu a práva
Oponent:	Prof. Mgr. Miroslav Lysý, PhD.
Pracovisko oponenta:	Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Katedra právnych dejín a právnej komparatistiky

I.
Úlohou recenzenta v konaní na vymenovanie za profesorku je zhodnotiť osobnosť inaugurantky, jej pôsobenie ako pedagogičky a odborníčky vo vednom odbore.

II.
Jedným zo základných faktorov formujúcich osobnosť docentky Švecovej je jej vzdelanie, ktoré získala tak v odbore právo (na Právnickej fakulte UK v Bratislave v roku 2001), ako aj v odbore história (na Fakulte humanistiky TU v Trnave v roku 2002). Možnosť štúdia oboch týchto odborov, spolu s vynikajúcimi jazykovými znalosťami (najmä nemčiny, latinčiny a maďarčiny) predurčili vedeckú dráhu docentky Švecovej. Patrí k tým, ktorí majú najlepšie predpoklady venovať sa vedecky nielen najnovším dejinám práva, ale aj starším dejinám. Tie bývajú často opomínanou oblasťou právnych historikov, obzvlášť v posledných desaťročiach. Je preto výborné, že v bohatej vedeckej tvorbe docentky Švecovej je výskum starších dejín bohato zastúpený.

III.
Než sa vyjadrím podrobnejšie k oblasti vedeckej tvorby, rád by som zhrnul pedagogické pôsobenie inaugurantky. Patrí totiž k zdatným a erudovaným pedagogičkám právnickej fakulty v Trnave od roku 2004 až do súčasnosti (inaugurantka však pôsobila aj v rámci iných pracovísk, hoci len krátko). K pedagogickej práci však patrí aj vydávanie učebníc a učebných textov. Z viacerých by som spomenul najmä Dejiny štátu, správy a súdnictva na Slovensku (v spoluautorstve s T. Gábrišom z roku 2009), ktoré pokladám za nóvum najmä preto, že sa obom autorom snáď prvýkrát výraznejšie podarilo prekonať dovtedy prevládajúcu chronologickú naráciu vysokoškolských učebníc dejín práva. Veľmi oceňovanou pomôckou sú tiež Pramene k dejinám štátu a práva na Slovensku (v dvoch zväzkoch, v spoluautorstve s M. Laclavíkovou).

IV.
Som presvedčený, že zhodnotenie vedeckej práce docentky Švecovej by malo vychádzať tak z kvantitatívnych ako aj z kvalitatívnych ukazovateľov. Tie kvantitatívne je možné vidieť v inauguračnom spise, z ktorého vyplýva úplne jasne, že inaugurantka spĺňa i niekoľkonásobne prekračuje mnohé z kritérií vyžadovaných pre úspešné vymenúvacie konanie. Z týchto štatistík sú osobitného zreteľa hodné najmä monografie vychádzajúce

v českom vydavateľstve Leges, vychádzajúce v spoluautorstve najmä (no nielen) s M. Laclavíkovou. Bohatá je aj monografická tvorba vydaná v slovenských nakladateľstvách (konkrétne štyri monografie). Pristaviť sa možno v tomto prípade ku skutočnosti, že docentka Švecová je nielen úspešnou autorkou monografickej literatúry (vyzdvihujem pritom význam monografií ako uceleného diela väčšieho rozsahu), ako aj skutočnosti, že na rozsahu tém je vidieť jej schopnosť orientovať sa v širších chronologických rámcoch takzvané starších dejín (v právnohistorickej praxi chápaných často ako tie spred roka 1918), ale aj v dejinách 20. storočia, kam nás vie zaviať monografia o dejinách družstevníctva na Slovensku. Samozrejmosťou pri týchto monografiách je však najmä precízna práca s pramenným materiálom a archívny výskum. Podotýkam, že ide o veľmi často materiál, ktorý je z hľadiska základného naštudovania mimoriadne náročný. Napriek tomu je jednou z najvýznamnejších prác vydanie trnavských meštianskych závetov v dvoch zväzkoch (18. a 19. storočie). Z prác štúdiového charakteru je možné nahliadnuť do takmer každého konferenčného príspevku a štúdie inaugurantky. Ako autor venujúci sa najmä starším dejinám sú osobitne zaujímavé diela a príspevky venujúce sa právnej a úradnej činnosti hodnoverných miest na Slovensku, čo je opäť trochu neprávom opomínaná oblasť výskumu slovenských právnych historikov.

Meraniu vedeckej kvality sa venuje čoraz väčšie spektrum odborníkov. Napriek tomu sa kvalita meria veľmi ťažko, a to najmä ak sa ho pokúšame realizovať cez objektivizujúce, teda najmä tzv. kvantitatívne ukazovatele. Dovolím si však poznamenať, že aj citačný ohlas inaugurantky, akokoľvek je toto kritérium samo o sebe nie najobjektívnejšie, prezrádza nielen dosiahnutý široký ohlas v právnickej komunite (ba dokonca aj mimo nej), ale najmä sa jej podarilo tento ohlas získať v cennejších kategóriách, pokiaľ ide najmä o citačné indexy WoS a Scopus. Nuž a napokon ozdobou vedeckej činnosti sú aj články publikované v karentových časopisoch, u nás konkrétne v Historickom časopise. Že nejde o náhodne dosiahnutý úspech, svedčia tri štúdie, ktoré ukazujú, že inaugurantka nemá problém byť úspešná aj v rámci tohto náročného recenzného konania.

V.

Inaugurantka patrí dlhodobo k rešpektovaným osobnostiam slovenskej právnej vedy, slovenskej právnej histórie. Patrila v mnohých ohľadoch aj k osobnostiam inšpirujúcim, a to svojou pracovitosťou, erudíciou a širokým rozhľadom. Na základe vyššie uvedeného preto navrhujem Vedeckej rade Trnavskej univerzity, Právnickej fakulte, aby bol udelený doc. JUDr. PhDr. Adriane Švecovej, PhD. schválený návrh na jej vymenovanie za profesorku v odbore habilitačného a inauguračného konania „teória a dejiny štátu a práva“.

Prof. Mgr. Miroslav Lysý, PhD.

Katedra právnych dejín a právnej komparatistiky
Univerzita Komenského v Bratislave,
Právnická fakulta

V Modre 14. 7. 2023

Posudek oponenta

ke jmenování doc. JUDr. PhDr. Adriány Švecové, PhD. z Katedry dějin práva na Právnické fakultě Trnavské univerzity v Trnavě profesorkou v oboru teorie a dějiny státu a práva

Doc. JUDr. PhDr. Adriána Švecová, PhD. patřila ke studentkám bratislavské právnické fakulty v době, kdy jsem tam působil. Téměř souběžně studovala na Fakultě humanistiky Trnavské univerzity historii, což už předznamenávalo její další profesní orientaci. V následujících letech si rozšířila vzdělání získáním dvou „malých“ doktorátů a titulu PhD. (2006). Docentkou v oboru Teorie a dějiny státu a práva se stala v roce 2011. Příznačné je, že si své vzdělání rozšiřovala jazykovými kurzy i v zahraničí (v Maďarsku a České republice) a podílela se na cílené snaze trnavské Katedry právních dějin rozvíjet odbornou spolupráci se zahraničními kolegy v Polsku, Maďarsku, Rakousku a samozřejmě i v ČR. Díky tomu v rámci studijních pobytů i účastí na konferencích opakovaně navštívila naši katedru.

Když A. Švecová v podzimním semestru akademického roku 2004/2005 nastoupila na Katedru dějin práva Právnické fakulty TU, stala se okamžitě jednou z jejích opor se širokým odborným záběrem. Díky studiu historie a odpovídající jazykové vybavenosti má výborné předpoklady nejen pro bádání o „moderní“ právní historii, ale též pro studium starších právních dějin na území Slovenska. S kolegyní Miriam Laclavíkovou (dříve Ferancovou) vytvořily autorský tandem, který se prezentoval řadou zajímavých publikací. Výrazný byl a je i její podíl na výuce v povinných a volitelných předmětech.

Z bohaté publikační činnosti doc. A. Švecové, vesměs navázané na projekty VEGA a KEGA, bych chtěl vyzvednout její vzájemně se prolínající aktivity: zkoumání historických právních památek, bádání o historii sociální péče a příbuzných právních vztahů a tvorbu učebních textů pro výuku slovenských právních dějin.

Protože se na řadě prací podílela spolu s M. Laclavíkovou, připomenu podobně jako ve spojení s inaugurací její kolegyně jejich společné monografie. Na prvním místě *Dejiny právnického vzdelávania na Trnavskej univerzite v Trnave* z roku 2017, jimiž navázaly na svou starší kapitolu v anglicky vydané práci *The History of Trnava University 1635-1777, 1992-2012* (2014), dále *Dieťa medzivojnového Slovenska: verejná sociálna starostlivosť o deti a mládež na Slovensku a jej inštitucionálna základňa* z roku 2019 a *Žena v stredovekom a novovekom Uhorsku: právne postavenie šľachtickej v oblasti dedičských a majetkových práv* z roku 2020 a zopakují, že všechny charakterizuje poctivý přístup a bohaté pramenné zázemí, o něž se opírají. Společně také připravily obsáhlý soubor dokumentů ke slovenským právním dějinám (*Pramene práva na území Slovenska*). O jejich druhém dílu jsem již dříve napsal, že [p]řináší řadu dosud jen obtížně přístupných pramenů a v ucelené a logicky uspořádané podobě – i když pochopitelně jen ve výběru a často pouze formou zlomků z jednotlivých textů – demonstruje podobu, do níž se uherské právo a právní věda propracovaly do začátku 20. století“. Na soubory dokumentů autorky navázaly třemi díly *Praktik k dějinám státu a práva na Slovensku* z let 2015 a 2020, 2012, 2019. Pro potřeby výuky již dříve spolu s Tomášem Gábrišem vydala také *Dejiny štátu, správy a súdnictva na Slovensku* (2009).

Mé konstatování z recenze souboru dokumentů mutatis mutandis platí jako doklad solidnosti a vysoké erudice o celé produkci doc. A. Švecové. Z ní je třeba ještě vyzvednout především další kandidátské monografické práce, například práci *Formálno-právna stránka zriadenia úkonov posledného poriadku na Slovensku do roku 1950* (2010), vzájemně souvisící práce *Dedičské právo podľa I. návrhu uhorského Všeobecného občianskeho zákonníka z roku 1900:*

(vo vybraných právnohistorických a lingvistických súvislostiach) a Dedenie zo zákona a závetu podľa I. návrhu uhorského občianskeho zákonníka z roku 1900: (edícia vybraných častí dôvodovej správy), obě z roku 2021, nebo starší dvoudílné Trnavské meštianske závetu (1700 – 1871), tvořené monografickou studií a vlastní edicí testamentů a oceněné Cenou Slovenské historické spoločnosti za rok 2015 v kategórii Edice pramenů. Ještě připomenu, že společně jsme se podíleli na kolektivní monografii *Právnohistorická realita sociálnej doktríny 20. storočia* z roku 2014, kam doc. Švecová přispěla kvalitní obsáhlou kapitolou *Starostlivosť o sociálne slabé minority na Slovensku v období I. ČSR*, a že jsem mohl sledovat i její erudovaná vystoupení na vědeckých konferencích na Slovensku a v České republice. Řadu jejích prací jsem také jako recenzent doporučoval k vydání, případně jsem je recenzoval pro odborná periodika.

Doc. Adriána Švecová je výraznou osobností slovenské právní historiografie, uznávanou fakultou (viz funkce na fakultě a ocenění získaná v letech 2017 a 2019), širší právněhistorickou obcí na Slovensku i v České republice, a pokud mohu posoudit, i v Polsku a Maďarsku, a širší právnickou obcí na Slovensku (členství v expertním poradním kruhu při pracovní skupině pro rekonstrukci dědického práva na Ministerstvu spravodlnosti SR pro rekonstrukci soukromého práva).

Konstatuji proto, že jmenování doc. JUDr. PhDr. Adriány Švecové, PhD. profesorkou v oboru teorie a dějiny státu a práva

plně doporučuji.

V Brně, 20. června 2023

Ladislav Vojáček